

1. Susanne Eiler og datteren Esther i den smukke stue. Den blå farve på væggene er familiens eget valg.

2. Huset bliver første gang omtalt af en beboer i 1733 og menes at være bygget i starten af 1700-tallet.

- Vi trives med skæve gulve og et lille badeværelse

Familien Bove-Eiler bor i det hus, hvor Danmarks måske mest upopulære statsminister blev født, og de har haft ni undervisningsministre som nabo. Vi har besøgt en af Stiftelsen Sorø Akademis boliger.

TEKST: MAJKEN S. ELIASSEN FOTO: LISBETH HOLTEN

Gulvet i værelset på første sal er mere end almindeligt skævt. I midten af rummet hænger træplankerne fast på skorstenen, mens de omkringliggende er sunket adskillige centimeter gennem århundrederne.

- Det her har været børneværelse. Når børnene lå i tremmesengen, vidste vi ikke, om blodet løb til hovedet eller benene, og legetøjsbilerne kørte af sig selv, mindes Susanne Eiler.

Sammen med sin mand, Morten Bove, og deres tre nu store børn bor

hun i et af de historiske huse i Sorø, som bliver lejet ud gennem Stiftelsen Sorø Akademi. Det er blevet en hel livsstil, der med tiden er krøbet ind under huden på familien, som i første omgang flyttede ind, fordi de var ude efter luftforandring.

Da Susanne Eiler var gravid med parrets første barn, den nu 21-årige Anna, havde de mange overvejelser om, hvor de skulle bosætte sig. De ville gerne være et sted, hvor der var skov og sø, og det var kriterier, som Sorø midt på Sjælland levede op til.

- Vi kørte rundt og kiggede på huse »

» Jeg tænker tit på, hvem der har boet her før os, og hvad de har gået rundt og lavet.

Susanne Eiler, lejer

1. Susanne Eiler og Morten Bove flyttede ind, da de ventede deres ældste datter, Anna, som i dag er 21 år. Familien består i dag desuden af Carl på 16 og Esther på 14 år (forrest).

2. Til boligen hører kun et lille badeværelse, og det kan der ikke laves om på.

3. Boligen består af et hovedhus og et annekset og en stor have, der fører ned til skov og sø i Sorø.

4. De høje, indbyggede skabe i stueetagen, er omfattet af fredningen, så dem må lejerne ikke fjerne - det ville også være en skam.

mange gange, men kunne ikke forstå, hvorfor der aldrig var noget til salg hernede. Men så gik det op for os, at det var, fordi det var stiftelsen, der ejer det hele, fortæller Susanne Eiler.

Stiftelsen Sorø Akademi har i alt 100 udlejningsejendomme, hvoraf de 30 er byhuse ligesom det familien bor i. Deres hovedhus er på 140 m², dertil kommer et annekset, som nu er teenagehybel for sønnen Carl på 16 år.

Til huset hører også en stor have med låge ud til en allé og Villereden, som altid står til rådighed for den til enhver tid siddende undervisningsminister. Bertel Haarder og Margrethe Vestager har været flittige brugere af villaen, mens flere af de andre ministre næsten aldrig har været der. Den store allé fører også ned mod Akademparken,

hvor Susanne Eiler løber en tur hver morgen. Det er den samme allé, som Ludvig Holberg gik på, dengang han arbejdede som lærer på akademiet og i øvrigt fik gennemtruffet, at eleverne skulle undervises på dansk og ikke latin. Og måske har H.C. Andersen også spadseret her, når han var på besøg i Sorø hos sin ven salmedigteren B.S. Ingemann, der var lektor på skolen.

Før de flyttede ind, kendte familien ikke noget til Sorø Akademi, men hele historien om stedet er med tiden blevet en passion for dem.

– Jeg tænker tit på, hvem der har boet her før os, og hvad de har gået rundt og lavet, siger Susanne Eiler.

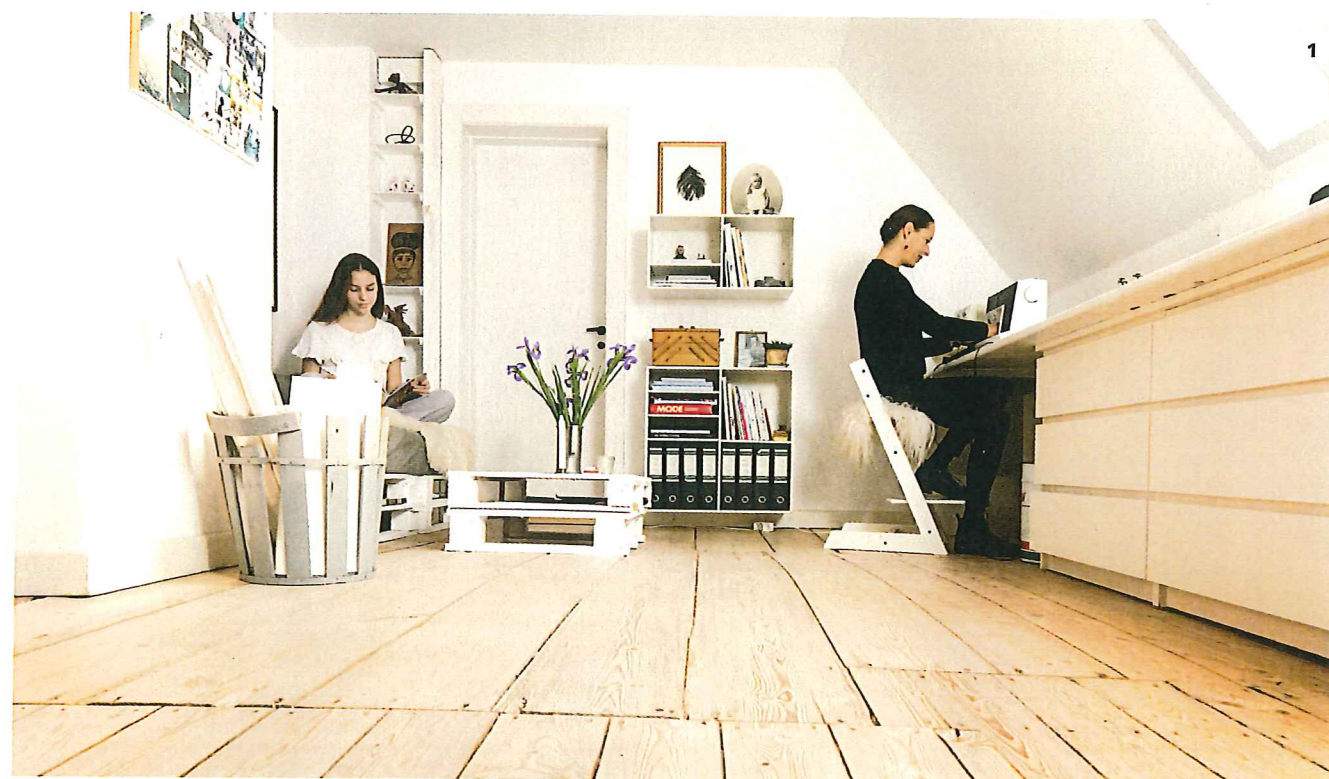
Nogle af de tidligere beboere er

kendte navne i danmarkshistorien. Det gælder fx Jacob Brønnum Scavenius Estrup (1825-1913), der blev født i huset. Han var en kontroversiel konservativ politiker og den hidtil længstsiddende regeringschef, Danmark har haft. Han er i dag især kendt, fordi han regerede landet uden om det parlamentariske flertal i den såkaldte provisorietid, som reelt var et diktatur. Det gjorde ham ikke just populær, og i 1885 blev han udsat for et skudattentat. Den hændelse blev i øvrigt gengivet i DR's programserie "Historien om Danmark", der blev sendt sidste år.

Mere ukendt er den Ida, hvis navn er ridset på en af ruderne i stueetagen. Husets ruder er fulde af den slags inskriptioner – de fleste er dog svære at tyde. Men de vidner om husets lange

1. Skrå vægge og skæve gulve, men hyggelige og stjerningsfulde rum, som både Susanne Eiler og datteren Esther nyder.

2. Husets ruder er fulde af inskriptioner og vidner om dets lange historie. De fleste er dog ret svære at tyde.

historie og kan stadig sætte fantasien på arbejde hos de nuværende beboere.

Der er både fordele og ulemper ved at bo i et gammelt, fredet hus.

– Man skal kunne leve med skæve gulve, et lille badeværelse, og at der ikke er noget bryggers, siger Susanne Eiler.

Da familien for nogle år siden ville renovere annekset, så det blev klar til beboelse, var fretningsmyndighederne med i hele processen.

– To af værelserne i underetagen er domineret af nogle høje, indbyggede skabe, som vi hverken må flytte eller male; det samme gælder dørene. Vi må

friske op, og det gør vi. Hvert år tager vi en uge, hvor vi ordner et eller andet, fortæller Susanne.

Og der er altid ting, som trænger, fx var gulvet i stuen sunket så meget, at det måtte repareres sidste år.

Familien betaler 10.000 kr. om måneden i leje plus forbrug. Som udgangspunkt står stiftelsen for den udvendige vedligeholdelse, og lejerne for den indvendige. I dag, hvor børnene er store, har parret overvejet, om de skulle flytte og prøve noget andet.

– Men vi har svært ved at finde noget, der er lige så godt, og som har en beliggenhed, hvor du kan gå lige ud i naturen og alligevel være midt i byen, siger Susanne Eiler.

Andre lejeboliger i historiske omgivelser

Lejeboligerne ved Sorø Akademi er blot en af mange muligheder, der findes, for at bo midt i historien i Danmark.

Et stort antal herregårde, godser og slotte har lejeboliger tilknyttet deres jordbesiddelser. Her kan du leje dig ind, hvis du har lyst til at bo et sted, der er helt unikt, uanset om det drejer sig om en gammel jægerhytte i skoven omkring et gods, en forpagterbolig tæt på en større herregård eller ligefrem et mindre slot. De fleste steder har en hjemmeside, hvor man kan se, hvad der findes af lejeboliger, og tit kan man ansøge online.

Du kan også se en samlet liste over, hvilke herregårde, godser og slotte i Danmark der udlejer boliger her: huspaalandet.dk.

Historiske boliger er i høj kurs

Stiftelsen Sorø Akademi ejer omkring 100 ejendomme, som du kan leje, hvis du har lyst til at bo i historiske omgivelser.

Ikke mindre end 100 ejendomme i Sorø på Midtsjælland tilhører Stiftelsen Sorø Akademi. De blev bygget til de ansatte, der var tilknyttet akademiet, uanset om de var lærere, fyrbødere eller skovridere.

– Husene, hvoraf af de fleste er fra 1800-tallet, blev bygget, i takt med at både byen og akademiet udviklede sig, fortæller Hanne Wagner, sekretær i administrationen for Stiftelsen Sorø Akademi.

I dag ligger 70 af ejendommene i skovene rundt om byen, mens de 30 er byhuse i selve Sorø.

– Vores fundats går tilbage til 1586, og heri står, at vi

skal bevare kernegodset som et samlet hele, forklarer Hanne Wagner.

Det betyder, at man ikke kan sælge husene fra, og derfor driver de i dag en omfattende udlejningsvirksomhed, da der ikke længere er så mange ansatte på akademiet og i skovbruget, der har brug for medarbejderboliger.

Alle kan skrive sig op til et lejemål via ansøgningsskemaet på stiftelsens

hjemmeside. Der findes dog ikke en traditionel venteliste, hvor man automatisk får en bolig, når man står øverst på listen. Da alle lejemål er unikke, er det vigtigt at finde de rigtige lejere til den rigtige bolig. Og der er rift om de boliger, der bliver ledige.

– Vi har stor søgning på især byhusene, og jeg bliver dagligt kontaktet af interesserede lejere. Der er måske

Vi har stor søgning på især byhusene, og jeg bliver dagligt kontaktet af interesserede lejere.

Hanne Wagner, administrator i Stiftelsen Sorø Akademi

udskiftning på to til tre bylejligheder om året, og folk bliver i gennemsnit boende i over 10 år, fortæller Hanne Wagner.

Skovhusene, der typisk er små, gulkalkede, stråtækte huse, er mindre søgte, og de kræ-

ver også en bestemt type beboere.

– De er for dem, der synes, det er idyllisk at bo ude i skoven. Men vi ser folk an, for at det skal blive en succesoplevelse for begge sider. Her render en mus forbi en gang imellem, og der skal kløves brænde, så folk skal have hænderne skruet rigtigt på for at kunne bo i vores skovhuse, fortæller Hanne Wagner.

Administrationen har som målsætning, at der skal være et godt miks blandt lejerne, som gerne må tælle både enlige og børnefamilier, pensionister og erhvervsaktive.

– Man kan være heldig at søge der, hvor et ledigt lejemål lige passer til ens familie, men mange søger forgæves, konstaterer Hanne Wagner.

Ansøgningerne gemmes kun et halvt år ad gangen. Derfor er det ofte nye ansøgere, der er heldige at få et lejemål. Vil man fortsat stå på ventelisten, skal man forny sin ansøgning hvert halve år.

Byhusene er de største og også de dyreste med huslejer fra 8.500 kr. om måneden og op til 16.000 kr. Ikke to lejemål er ens. De fleste er på over 100 m², nogle er totalfredede, mens andre kun er bevaringsværdige.

Skovhusene har et prisniveau på 6.000-10.000 kr. i leje om måneden. Selvom de kræver den rette type beboere, er det heller ikke svært at leje dem ud.

Stiftelsen Sorø Akademi

▶ Stiftelsen Sorø Akademi er en privat erhvervsdrivende fond.

▶ Dens hovedformål er drift af bl.a. Sorø Akademi Skole. Den ejer desuden Sorø Klosterkirke.

▶ Læs mere på stifts.or.dk

Villereden fra 1860 står til rådighed for den siddende undervisningsminister. Ritt Bjerregaard skal efter sigende have malet alle villaens antikke stole hvide, da hun i sin tid bestred posten.

Sorø er domineret af de mange lejeboliger, som ejes af Stiftelsen Sorø Akademi. De gule huse i Søgade, hvor familien Bove-Eiler bor, er fra starten af 1700-tallet, men hovedparten af udlejningsejendommene er fra 1800-tallet.